

SZOCIOLÓGIAI TUDÁSSZINTMÉRÉS VÉGZŐS SZOCIÁLIS MUNKÁS HALLGATÓK KÖRÉBEN

Benkő M. Brigitta

PTE ETK Szombathelyi Képzési Központ

Kulcsszavak: értékelés, tudásszintmérés, tudásteszt

A társadalomtudományi felsőoktatásban még nem terjedtek el a standard tantárgyi tudásszintmérő tesztek, amelyek lehetővé tennék a különböző intézményekben vagy időpontokban végzett hallgatók tudásának megismerését, összehasonlítását. Jelen vizsgálatban arra vállalkoztam, hogy saját készítésű tudástesztet monitorozzam a hallgatók szociológia tudását. Elméleti kiindulópontként *Csapó Benő* és munkatársai által a közoktatásban már kipróbált és bevált kutatási eljárásokat és kérdésfeltevéseket alkalmaztam.

A szociológia a szociális munkás képzés egyik fő tudásterülete, ugyanakkor az állampolgári mentalitás alakításának is egyik fontos eszköze, jelentősége túlmutat a szakképzésen. A hallgatók tudásának feltérképezése írásbeli feladatsor segítségével történt, amely feleletválasztást, fogalom-felismerést, fogalom-meghatározást, igaz-hamis állításokat, feleletkizárást tartalmazott. A feladatsor a curriculumban megfogalmazott legfontosabb követelményekre épült. A tudásteszt Cronbach- α reliabilitásmutatója 0,88.

A vizsgálat egyrészt arra kereste a választ, hogy mennyire volt hatékony a szociológia oktatása, milyen területeken mutatkoznak hiányosságok, mely területeken kell javítani az oktatás hatékonyságát. Másrészt arra is kíváncsi voltam, hogy milyen kapcsolat van a szociológia tudás és különböző háttérváltozók között. A háttérváltozók a következők voltak: szociológia szigorlati jegy, a szociológia iránti érdeklődés, a szociológiát oktatók kedveltsége, a diszciplína jelentősége a szakmai képzésben, a felvételi pontszám, a középiskola típusa, ahol a megkérdezett érettségit szerzett, a szóanalógia tesztben (Cronbach- α = 0,91) elért eredmény, valamint az önértékelés.

A vizsgálat helyszíne a PTE ETK Szombathelyi Képzési Központja volt. A végzős szociális munkás szakos hallgatók létszáma a nappali és levelező tagozaton 89 fő. Mintavétel nem történt, mindenki kitöltötte a teszteket, aki a vizsgálat napján jelen volt ($N=64$). Az alapsokaság és a megkérdezettek szociológia szigorlati átlagai nem különböznek szignifikánsan egymástól.

Legfontosabb eredmények: Arra vonatkozó hipotézisem, hogy a levelező tagozatosok jobb teljesítményt mutatnak a tudástesztben, beigazolódott. A nappali tagozatosok átlageredménye 37,4%, a levelezősöké 60,1%. Az elért teljesítmények mögött azonban nem a tagozat típusa, hanem az életkor hatása húzódik meg. A 30 évnél idősebbek teljesítménye a t-próba alapján szignifikánsan magasabb, mint a 30 évnél fiatalabbaknál. Az egyes altesztek eredményei is igen jelentős eltéréseket mutatnak, amiből le kell vonni a szükséges didaktikai, pedagógiai következtetéseket. Záróvizsga előtt a teszten nyújtott teljesítmény a nappali tagozatosoknál – viszonyítási alap hiányában – önmagában is alacsonynak minősíthető.

A háttérváltozók közül a tudásteszt eredménye legkevésbé a szóanalógiában elért eredménnyel mutat kapcsolatot. A szigorlati osztályzatok viszont jól tükrözik az évfolyamon belüli tudáskülönbségeket.